

КОВАЛЕНКО М.С., ШЕВЧЕНКО М.М., канд. екон. наук

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЕЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

З переходом вітчизняної економіки до ринкової стадії розвитку змінився характер товарного забезпечення підприємств: від жорстко централізованого, фондованого постачання – до вільних закупівель матеріальних ресурсів. У зв'язку з цим актуальною стає проблема формування ефективної закупівельної політики підприємства, на що і направлено дане дослідження.

На основі аналізу теоретичного матеріалу автором роботи для вивчення практичної сторони питання була розроблена анкета для опитування менеджерів, які займаються закупівлями, у вітчизняних та іноземних компаніях. Протягом дослідження було опитано 31 компанію з 6 різних країн: України, Росії, Білорусії, Канади, Китаю, Німеччини.

Було виявлено, що відповіді вітчизняних та іноземних компаній суттєво відрізняються, іноземним компаніям характерні відповіді з посиланням на проблеми та переваги роботи відділу закупівель у зв'язку з провадженням контролю процесів в компанії за допомогою новітніх технологій та програмних забезпечень. Також суттєво відрізняються погляди на загальні підходи до роботи відділу закупівель. Спостерігаються й специфічні проблеми, пов'язані з мотиваціями, національними відмінностями співробітників. Одним з результатів даного дослідження стало виявлення показників, які стають визначальними при прийнятті рішення про закупівлю товару. Найбільшу увагу закупники приділяють вартості товару, та його якості. У більшості випадків ці два чинники є визначальними, в той час як місцезнаходження не мало ніякого значення для менеджерів. Менеджери іноземних компаній приділяли також значну увагу й ризикам, які може понести компанія при закупівлі продукції, в той час як жоден вітчизняний менеджер не згадав про фактор ризику у своїх відповідях.

Ще одним важливим питанням для відділу закупок є питання пошуку нових постачальників. Серед інших засобів пошуку постачальників превалює Інтернет. Характерним є і той факт, що чверть усіх новітніх ділових зв'язків базується на особистих знайомствах керівництва компаній та менеджерів відділу закупівель.

Стосовно планування процесу закупівель опитані менеджери зазначали, що на даному етапі не зустрічається ознак планової економіки та здебільшого закупівлі визначаються поточними або короткостроковими потребами, та плануються на строк в декілька місяців

Стосовно складнощів, що найчастіше зустрічаються в роботі закупівельного відділу, усі респонденти відповіли що є проблеми затримки товару, зволікання з відповідями, брак часу та неможливість завчасної перевірки якості товару. Однак іноземні менеджери відзначали ще й негнучкість впровадженого скрізь по всіх європейських компаніях програмного забезпечення для бізнесу. Для вітчизняних менеджерів постає зовсім інша проблема: складності митного оформлення товару на українській границі, значні кошти та час, що потрібні на розмитнення товару. Також проблематичним є питання коливання курсу національної валюти, що особливо впливає на діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Проведене дослідження допоможе краще зрозуміти існуючі проблеми закупівельної діяльності.

Список літератури: 1. *Reck, R. F. and Long, B.*, "Purchasing a competitive weapon", Journal for Purchasing and Materials Management, Vol. 24, No. 3 (1998), p. 4. 2. *Green, K. W.*, Production and Operation Management Philosophies, Evaluation and Synthesis, August 2000, Henderson State University, <http://www.hsu.edu/faculty/green/pomphil.htm> 3. *Лайсон К., Джиллингем М.* Управление закупочной деятельностью и цепью поставок: Пер. с 6-го англ.изд. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 798 с.